

Nr. 20 • Januar 2007

Lissabon-strategien

EU's strategi for vækst og beskæftigelse

»EU har i dag sat sig et nyt strategisk mål for det næste tiår: at blive den mest konkurrencedygtige og dynamiske videnbaserede økonomi i verden, en økonomi, der kan skabe en holdbar økonomisk vækst med flere og bedre jobs og større social samhørighed«. (Fra Formandskabets konklusioner, Lissabon 2000)

Det Europæiske Råd (DER) vedtog ovenstående *strategiske målsætning* ved et ekstraordinært topmøde i Lissabon i marts 2000. På mødet vedtog DER også, at der hvert forår skal afholdes et møde om økonomiske og sociale spørgsmål i EU. Forårstopmøderne er rammen for den såkaldte Lissabon-strategi.

Formålet med Lissabon-strategien er at skabe flere jobs i EU, styrke de øko-

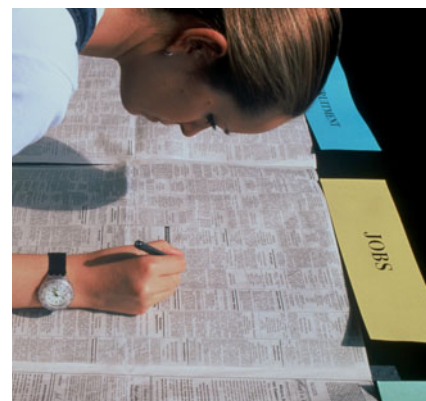
nomiske reformer i EU's medlemslande og samtidig sikre den sociale samhørighed i EU.

Lissabon-strategien har tre overordnede dimensioner:

- Den økonomiske dimension
- Den miljømæssige dimension
- Den sociale dimension

Den åbne koordinationsmetode

Lissabon-strategien gennemføres ved hjælp af den såkaldte åbne koordinationsmetode. Den åbne koordinationsmetode er baseret på ikke-bindende politiske målsætninger i modsætning til juridisk bindende lovgivning som f.eks. et direktiv. En af årsagerne her til er, at det beskæftigelsespolitiske

I 2005 var den samlede arbejdsløshed i EU for unge under 25 år på 18,5 pct. I Danmark alene var den på 8,6 pct. (Eurostat).

område er et mellemstatsligt politikområde. Det vil sige, at det er medlemsstaterne, der har kompetencerne og ansvaret for politikken. Hensigten med den åbne koordinationsmetode er at medlemslandene skal lære af hinandens erfaringer. Det sker ved, at de hver især udarbejder nationale rapporter. Rapporterne danner grundlag for en sammenligning af landenes indsats omkring nogle centralt fastsatte indikatorer.

Da der er tale om åben koordination mellem medlemslandene, har Kommissionen og EF-Domstolen ikke sanktionsmuligheder til rådighed, hvis et medlemsland ikke lever op til de fastsatte målsætninger. Den åbne koordinationsmetode er derimod baseret på det såkaldte »naming-shaming« princip. Det vil sige, at de lande som ikke lever op til de fastsatte målsætninger udstilles

EU-initiativer før Lissabon-strategien

Høj beskæftigelse har været en målsætning for EU-samarbejdet, siden det blev grundlagt. Målsætningen omtales allerede i den første Rom-traktats artikel 2. Indtil 1990'erne har der dog ikke været særligt mange EU-initiativer på beskæftigelsesområdet.

I 1997 blev der som noget nyt indført et kapitel om beskæftigelse i Amsterdam-traktaten. Formålet var at etablere en overordnet koordinering af de tiltag, som medlemslandene hver især indfører for at sikre høj beskæftigelse. I forlængelse af Amsterdam-traktaten vedtog stats- og regeringscheferne den såkaldte »europæiske beskæftigelsesstrategi« ved et topmøde i Luxembourg i 1997. Hensigten med den europæiske beskæftigelsesstrategi var at reducere arbejdsløsheden i EU. Det skulle bl. a. ske ved, at medlemsstaterne forpligter hinanden på at gøre en særlig indsats indenfor fælles målsætninger som f.eks. bekæmpelse af langtidsledighed og udvikling af iværksætterkultur. Den europæiske beskæftigelsesstrategi er en del af den mere overordnede Lissabon-strategi.

blandt de andre lande, som fællesskabets dårlige »elever«.

Halvvejs i mål

I 2005, fem år efter vedtagelsen af Lissabon-strategien, blev strategien midtvejsevalueret. Spørgsmålet var, om de fastsatte målsætninger kunne nås inden 2010. Resultatet af midtvejsevalueringen var, at medlemslandene ikke havde gjort nok fremskridt i forhold til de mål, som der blev fastsat i Lissabon i 2000. På forårstopmødet i 2005 vedtog stats- og regeringscheferne derfor en række konklusioner, der skulle sætte ny gang i Lissabon-strategien.

Vidste du...?

At det første forårstopmøde blev holdt i Lissabon i 2000. Sidenhen har EU's stats- og regeringschefer hvert år afholdt et forårstopmøde, hvor hovedtemaet er Lissabon-strategien.

Et partnerskab for vækst og beskæftigelse

I stedet for primært at fokusere på målsætningen om, at EU skal være den mest konkurrencedygtige økonomi i verden blev Lissabon-strategien relanceret som et europæisk partnerskab for vækst og beskæftigelse.

Med relanceringen af Lissabon-strategien er *vækst og jobskabelse* det primære fokus for strategien. Argumen-

Blandede resultater

Uddrag fra formandskabets konklusioner den 22.-23. marts 2005 i Bruxelles

» Her fem år efter lanceringen af Lissabon-strategien er resultatet blandet. Der er sket ubestridelige fremskridt, men der er samtidig klare mangler og forsinkelser«.

tet for at fokusere mere snævert er, at vækst og beskæftigelse er en forudsætning for at kunne realisere de bredere økonomiske, sociale og miljømæssige målsætninger, der blev fastsat i 2000.

Med den nye proces fastholdes Lissabon-strategiens tre overordnede dimensioner – den økonomiske, den sociale og den miljømæssige. Prioriteterne for disse tre dimensioner er dog efter midtvejsevalueringen opdelt i tre overordnede temaer, som skal udgøre drivkræfterne for det nye partnerskab.

Wim Kok rapporten

På sit møde i marts 2004 besluttede Det Europæiske Råd at nedsætte en arbejdsgruppe under ledelse af hollænderen Wim Kok. Arbejdsgruppen skulle foretage en uafhængig vurdering som bidrag til midtvejsrevisionen af Lissabon-processen. Rapporten er siden hen kendt som Wim Kok rapporten.

De tre temaer er følgende:

- Viden og innovation – drivkraften for en holdbar vækst
- Et område, det er attraktivt at investere og arbejde i
- Vækst og beskæftigelse til fordel for social samhørighed

Forenkling af styringen af Lissabon-strategien

Udover en ny prioritering af Lissabon-strategiens politikker medførte midtvejsevalueringen i 2005 også et forsøg på bedre styring af strategien. Den nye Lissabon-strategi er nu bygget op omkring en treårig cyklus, der startede i 2005 og slutter i 2008, hvor den genstartes.

Hovedpunkterne i den nye cyklus er følgende:

- Rådet vedtager retningslinjer for vækst og beskæftigelse
- Medlemslandene udarbejder på baggrund af retningslinjerne nationale reformprogrammer for tre år
- Kommissionen udarbejder en samlet rapport, der på baggrund af de nationale reformprogrammer, vurderer medlemslandenes fremskridt på Lissabon-strategiens prioriterede områder.
- Processen starter på ny.

Tørre tal

Mål/land	EU-25		USA		Japan		Danmark	
	2000	2006	2000	2006	2000	2006	2000	2006
År								
BNP-vækst pct.	3,9	2,8**	3,7	3,4**	2,9	2,7**	3,5	3,0**
BNP pr. indbygger*	100	100	151,9	150,1**	111,8	110,4**	126,0	122,4**
Produktivitet pr. arbejder***	100	100	132,7	137,7**	92,3	97,4**	105,4	105,2**
Arbejdsløshed****	8,6	7,9	4,0	4,6	4,7	4,1	4,3	3,8

Kilde: Eurostat

*BNP pr. indbygger i købekraftsstandard (EU-25 = 100)

**Forventet

***BNP i købekraftsstandard pr. beskæftiget person relativt til EU 25 (EU-25 = 100)

****Procentdel af arbejdsstyrken